

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK.

HÁZHOZ KÜLDVE:

Egy évre . . . 5 frt — kr.
Félévre . . . 2 frt 50 kr.
Hivatalok, községek, köz-
ségi jegyzők és tanítók
részére egész évre 3 frt.

Az előfizetések
postautalvánnyal
eszközlelők.

Egyes számok 10 kr-ával
kaphatók a kiadóhiva-
talban.

GÖMÖR

TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS VEGYÉS TARTALMU HETILAP.

HIRDETÉSEK.

Négyhasábos pett-sor
egyszeri köztéteért 7 kr.
két-szeriért 8 kr., több-
szoriért 5 kr. fizetendő.
Bélvégdíj minden egyes
beiktatásért 30 kr.

A NYILTEBEN:

minden 4-hasábos gar-
mond sor díja 15 kr.
Hirdetőirodák, előfizetők
vagy gyakori hirdetők
tetemes díjkedvezmény-
ben részesülnek

A kéziratok a szerkesztőséghez (Rózsa-utca
3. sz.) küldendők. — Kéziratok vissza nem adtnak
Felelős szerkesztő: FRÁTER SÁMUEL.

Megjelenik hetenkint egyszer,
— VASÁRNAP. —

A hirdetések, előfizetések, reklamációk,
a kiadóhivatalba (Kossuth-utca 7. sz.) intézendők.
Laptulajdonos: DRASKÓCZY LÁSZLÓ.

A nemzet nagy ünnepén.

25 éve annak, hogy megkoronázta a nemzet dicsően uralkodó királyát. 25 éve annak, hogy a megkoronázott király hűséget esküdött a nemzetnek.

A mi akkor történt, az megtörtént már sokszor, a mi történik ma, az még nem sokszor ismétlődött.

Királya 53 volt Magyarországnak, de 25 évet csak 15 ért meg a trónon.

15-szer ismétlődik tehát az a nevezetes esemény, hogy a magyar nemzet koronás királyának negyedszázados uralkodói jubileumát ülheti; mégis, ha jobban figyelembe vesszük e dolgot, nem ismétlésről, hanem egy új, nagyszerű ünnepélyről kell szólnunk, mely a mint páratlan a világ történetében, úgy páratlan a magyar nemzet ezredéves életében is.

Kész volt a magyar életét, szive vérét áldozni hazájáért, s királyáért mindig, de csak egy alkalom volt az, midőn a kitörő lelkesültség egyszerre adta százak és százak ajkaira, kik milliókat képviseltek, e szavakat: „Vitam et sanguinam pro rege nostro Maria Theresia.“

Ünnepelte a magyar mindig királyának örömiünnepét, együtt érzett vele jó és balsorsában mindig, de csak egy alkalom az, midőn a kunyhók és paloták lakója a sziv

legfelsőbb hurjainak szent örömevel ülheti meg ezredéves életében király negyedszázados uralkodói jubileumát.

És megüli úgy, mint azt nemzet a föld hátán rajta kívül nem bírja.

Megüli azzal a szent lelkesedéssel, mely egyedül a magyarnak sajátja; megüli azzal a törhetlen hűséggel, mely csak e század elején is fegyverrel felelt a hűtlenségre csábító világhódítóknak, kinek országokat tipró kardcsapásai milliókat vertek rabigába; megüli azzal a kiolthatlan szeretettel, melynek Europa más országaiban, sőt túl az Oceánon is, ma már csak füstölgő romjait látjuk,

Forradalmak, dynamit-bombák, Judás-csókók azok, melyektől a fegyverek miriádjával kell magukat védelmezni más uralkodóknak a nekik hűséget esküdött néptől; és nálunk a nemzetnek hűséget esküdött királyt a fegyverek miriádjainak üdvlövése fogadja abba a biztos menedéket nyújtó bevehetetlen várba, melyet magyar szívnek nevezünk.

Az a fény, az a pompa, az a szent lelkesültség, mely szerdán az ország szívében kiáltott egy világra szóló hozsánút, csak egy dobbanása a nemzet szeretettől lángoló szívének, csak a végesség által hártolt kitörése a nemzet egész testét átfutó azon villamfolyamnak, mely soha meg nem szünve, a kunyhók és paloták lakójának

erében egyformán csergedezik és hevül koronás nagy királyáért.

Vére ontassék annak — mondja a vérszerződés — ki a fejedelemehez hűtlen lenne; de a magyar vére még nem folyt hűtlenség miatt, annak pártokkban ömlő vérét mindig a hűséggel viselt hadak ontották.

Ha megtartom mellettem, ha nem tartom ellenem, szolt az aranybulla 31-ik pontja fégyvert adva a nemzet kezébe hűtlen uralkodója ellen — és a nemzet a világtörténelemben e páratlan jogáról lemond, bizva király szent esküjében, melyet koronázásakor téve az az alkotmányra nemzetének.

Hol van ily nemzet; hol ily ország; melynek törhetlen hűségét, széles e világon leglovagiasabb érzületét a legnagyobb és legbölcsebb királylyal jutalmazza meg a magyaroknak hatalmas Istene, a világalkotó Hadur?! . . .

Vidéki mizériák.

Egy jól rendezett államban szükségképen kell, hogy minden törvény s minden intézkedés a közjó, a honpolgárok jóllétének elérésére történjék.

Mivel azonban a közjó mindig a nagy részt, az általánosságot tekintti, igen gyakran a közjó elérésére hozott legüdvösebb intézkedés sérelmes lehet egyes egyedekre.

Ezerféle magánérdek van, melyeket kielégíteni a mint nem tudott Athen, nem Róma,

TÁRCSA.

Az apostoli király.

Riadjatok ti büszke harsonák!

Egy nagy király s egy nemzet ünnepel;

Magyar hazánknak minden hű fiát

Magasztos érzés árja fogja el.

Kunyhó szegénye, nagyja palotáknak

Mind egybeforrva most együtt örül;

Nem fegyverhad; de egy nép boldog árja

Özönlik itt az ősi trón körül.

Atyánk, királyunk ünnepel velünk,

Ünnepli köztünk a mit alkotott;

Fején mióta ősi koronánk,

Együtt leáltunk negyedszázadot.

E korszak műve a szabad fejlődés,

E szabadságot köszönjük neked . . .

Ide tekints, te vénhedt Európa!

Van-e királyod, kit a nép úgy szeret?

Pedig viharzó súlyos múltja volt,

Nehéz, nehéz volt a kezdet neki;

Csak oly erő, csak oly szent akarat

Tudott ily művet teremteni.

Bús századoknak keserű viszálja

Ásott nagy örvényt, trón és nép közé,

A keselyűnek vérre szomjú vágya

A megtört honfit siring üldözé.

De ő kiáltá: „Állj meg, vészmadár!

Én azt akarom, hogy szeressenek!

A bizalomnak enyhe vánkosát

Kivánom, erre hájtom fejemet.

Bizalmam itt az ő erény legyen hát,

Mert nagy csupán az egyesült erő.

Legyen szabadság művem szent alapja:

Kezdődjék béke, boldogabb idő!“

És fölvirult a sorvadó haza,

Azóta épül, fejlík szabadon . . .

Im szent örömmel áttekinthetünk

Nép és király e negyedszázadon.

Mint magvétő ez új Palesztinában

Ő lett a nemzet nagy apostola;

Adjon ma népünk hálá-hymmusára

Viszhangot ősi iskolánk fala.

Jertek ma ifjak és ti vezetői

Az ég urának hálát zengeni,

Jertek, segítsünk a magyar királynak

A szebb jövődöt megépíteni!

A mit ő kezdett, legyen folytatása,

A mit hűségtek szent munkája ad,

Hogy fölviruljon a boldog jövődö,

Reá, nagy Isten, add áldásodat.

CSENGEY GUSZTÁV.

A ki másnak vermet ás . . .

(A „Gömör“ eredeti tárészaja.)

— Ifta: Révész Lajos. —

(Szerzőnk „Igaz történetek“ című kötetéből.)

Gyöngé Király Gáborné asszonyom volt a falu legtekintélyesebb perszónája.

Es pedig nemcsak azért, mert Istenben boldogult Gyöngé Király Gábor ufam olyan jó módban hagyta gyászós özvegysége napjaira, hogy szerüs kertjében nem böglyával, hanem asztaggal állott a gabona és mikor egyszer arról volt szó, hogy a szülők valami közösen adott ajándékkal hálálják meg az öreg tanító ur egész évi fáradságát, — ő maga olyan hizót hajtattat be a tanító uram udvarára, hogy csak úgy mosolygott le róla a mázsás szalonna.

De mondom, nem csupán azért volt ő kegyelme a falu legtekintélyesebb perszónája, hanem azért is, mert olyan hegyes és éles nyelvet adott neki az Isten, hogy jobban féltek attól, mint az ekzekucziótól.

Mint hogy igazuk is volt.

Mert az ekzekuczióból még egyet, vagy mást megmenthették az ember; de ha valakit Gyöngé Károly Gáborné asszonyom arra a hires nyelvére vett, nem maradt azon annyi száraz, mint a mennyi egy kiöntött ürgén található.

Büszke is volt ő kegyelme mind a gazdaságára, mind a félelmes nyelvére.

De legbüszkébb volt egyetlen fiára, a Sándor gyereke, kit jobban szeretett vagyonánál, tekintélyénél, szóval a világ minden hiúságánál.

Igaz, hogy a Sándor gyerek meg is érdemelte, hogy anyja büszke legyen rá; mert olyan sugár növésű szép barna legényt, olyan szelid,

hol épen megfordítva a nagy többség volt az mindig, a mely szenvedett — úgy nem fog tudni s nem is tud kielégíteni a modern jog-állam sem.

Könyvek mindig lesznek, igazság által igazságtalanul üldözötteket mindig fogunk látni; — ezen nem segíthet sem a törvény, sem az állam, nem a humanizmus, nem a civilisatio, hanem csak az önmegtágadás, mely egy polgárosult államnak épen a közjó érdekében legszükségesebb, nélkülözhetlen erénye.

És ép ez önmegtágadás, a tudat, hogy a közjó, a közérdek előtt magánérdekeinknek meg kell hátrálnia, sokszor jogos érdekeik kitörő szavát el kell némitanunk, oka annak, hogy sokszor jogos kívánságaink — bár azok a közjóval szépen megférnének — kielégítésre nem találunk.

Megszoktuk, hogy így legyen, mert így volt és így van s hogy másképp legyen, azért nem teszünk semmit; telerakjuk czafrangokkal a közérdek oszlopát, s bálványimádásunk szentségtelen tettnek bélyegezné arról csak egy ríktó rongynak letépését is.

Nem csoda aztán, ha nehéznek találjuk terhünket, melynek szaporításához nemcsak a mi balga kezünk, hanem más, a közjóval mit sem törődő élelmesek csapata is nagyban hozzájárult.

És ezen praeliminárik után áttérhetnénk tulajdonképeni tárgyamra, ha az eszmetársítás és a kiáltó ellentétek az előbb mondottak egyik konkrét példáját nem juttatnák eszembe, szembe állítva a közjót egyes élelmesek domináló magánérdekével, mely nálunk a közönségnek már nem többé szükséges önmegtágadásán, hanem bizonyos — Ausztriában ugyan nemes, de nálunk megvetett — állatnak türelmén nyargal.

Van egy község a Medves alatt, nem Afrikában, hanem Magyarországon, még pedig Gömörmegyében, hol a 35 év előtt megkezdett „tagosítás” most sincs bevégezve. Mi történt, hogyan történt a 35 évből kitelő negyedszázadban, azt nem tudom, csak hallottam; mivel pedig azt mondják után beszélni nem szoktam — erről mélységesen hallgatni fogok. Hanem azt már tudom, hogy e lucaszék befejezésére egy más mérnök vállalta el a tagosítást, szerződésileg kötelezve magát, hogy azt bevégezve 1889-re, az év szeptember havában hitelesítés alá terjeszti. A szerződés meg lett kötve, aláírva, — gondolom, fizettek is a tagosító mérnöknek, de az csak nem jött, hanem küldött maga helyett egy más mérnököt, a munkának megbízója nevében való elvégzésére. Azóta 1889. is elmúlt, sok víz lefolyt nemcsak a Dunán, hanem még — a Gortván is, de az eredmény csak az, hogy 1892-ben a tagosításból még semmi sincs. A mérnök fizetést kapott, a község lakosai — nem tudhatván, most kezökön levő földjeik a tagosítás után sajátjaik lesznek-e, vagy helyette más helyütt fognak kapni — földjüket kellek nem mívelhetik s így kellek eredményt az ősz sem hozhatott nekik. De azért még a pontos tagosító mérnököt kártérítés címén senki nem perelte meg. A község neve Egyházásbást, a mérnöké Halászi.

csendes természetű fiut keresve kereshetett volna, mégis nehezen találta.

És ha valaki olyankor látta Gyöngé Király Gáborné asszonyomat, mikor a munkából hazatérő fiát igazi anyai gyöngédséggel, édes szeretettel megölelte, megcsókolta, — szívesen elfeledte neki, hogy még talán az imént úgy ömlöttek szájából a korholó szavak, mint a fergegés záporosó.

No, de kinek is jutnának eszébe az efféle dolgok, mikor az édes anyai szeretetet látja?!

Hiszen soha nem jut eszünkbe arra gondolni, hogy a vadállat harapni is tud, mikor épen azt látjuk, milyen hűséges tekintettel kíséri kis kölyke minden mozdulatát s milyen aggódva őrzi minden veszélytől. Pedig az csak állat.

És ez igaz szívből eredő szülői szeretet volt a harmadik ok, a mely Gyöngé Király Gáborné tekintélyét megalapította.

— Már én csak azt mondom, — lehetett nem egyszer hallani — hogy ha hirtelen természetű is egy kissé, de jó szíve van annak az asszonynak.

No-no! — gondoltam magamban nem egyszer, mikor ilyeneket hallottam. Lementével dicserjük a napot. Várjunk csak, míg egyszer anyai érzésében lesz megtámadva, hogy vajjon az a jó szíve lesz-e erősebb, vagy tigris-természete?!

Aminthogy a következtetések meg is mutatták, hogy nem alaptalanul kételkedtem jó szívében.

Hogy sorjára vegyem a dolgot, úgy történt az egész, hogy a Sándor gyerek egyszer nagyon arra kapott mifelénk, a falu felső végére.

Nem volt nap, hogy a kovácsnál valami dolga ne akadt volna; hol a kéréken kellett egy ráfot megszoritani, hol a lovat kellett megvasalni,

A Medves hegytől véve a nevet, az alatta levő községeket Medvesaljának nevezik. Az egész terület egy medenczét képez, melynek lakóit a természet — hegyek által zárván el a külvilágtól — már kezdetben oda utalta, hogy jó vagy balsorsukban egymáshoz növe intézzék amugy is közös sorsukat. Az egész medenczének csak egy kapuja van, mely Almágyánál Gömör felé nyílik, míg Nógrádnál nyaktörő meredélyek és utnak csufolt szorosok jelzik a megálljt. És mégis e néhány község két vármegyébe van kebeleztve; a nógrádi Ó-Bást csak a gömöri Egyházásbáston keresztül juthat a salgótarjáni szolgabiroi hivatalba ügyes-bajos dolgai elintézésé végett, míg a gömöri tajti ember a nógrádi Hidegkúton vagy Vecseklőn ballaghat el Feledbe. A nógrádi Ó-Bást, Vecseklő, Hidegkút vagy Czered községek betegeit meglátogatva a gömöri, ajnácskői körorvos még odahaza költ-hetné el ebédjét, míg ha rendes nógrádi körorvosukat hívják a fél napi járó földre eső Láp-ujtóból — most ugyan Salgótarjában lakik — az csak a végrendelet megkésztése után indulhat a veszedelmes utakon betege meglátogatására, ki azonban ez alatt az idő alatt megtette nagy utját a másvilágra. De hát ebből csak az a kis dolog következik, hogy ha 7 éven aluli volt a beteg, ki orvosi segély nélkül merészelt meghalni, az apa komótosan berándul S.-Tarjánba lefizetni a birságot. No de elég legyen ennyi. Közérdekek-e ezek, vagy mese az, hogy kijöttünk már Ázsiából? Erre szeretne feleletet kapni MEDVESALJI.

A koronázás negyedszázados ünnepélye.

Jubileumot ült a magyar nemzet, jubileumot, mely nemcsak felülmulthatatlan, fényességében páratlan, egyedül álló, hanem szívből jövő s szívből szálló volt.

Elmaradhatnak az összes, magasztalást jelezni akaró epithetonok az ünnepély mellől, feleslegessé válik minden dicséret, himnusz; a kiért rendeztetett, a kiért az ünnepély volt: láttuk a magyar királyt az öröm s meghatottság könyeivel szemében.

És e könyvek szebben beszélnek, mint a hogy valaha a világ bármely nyelvén remek írók beszéltek.

Elmondják, hogy van a földtekén egy nemzet, ezredéves olyan multtal háta mögött, melyet kezdettől fogva bevilágít a hazaszereget, lovagiasság, bátorság, vitézség, s a jótettekre való örök megemlékezés.

És van e nemzetnek egy királya, egy jó, egy nemes, egy atyai királya, egy koro-

hol meg odajött a mi udvarunkra s napokig elalkudott egy-két öl fára, pedig az ő udvarukon is mindig a tavalyit égették.

Persze hogy nem valami nagy ördögösség volt kitalálnom, miért járt annyit felénk Gyöngé Király Sándor?!

Ott lakott épen a tőszomszédunkban, a kovácsal átellenben Molnár Erzsé, a viruló szép hajadon, kinél szebb lányt életemben nem láttam.

Igaz, hogy jártak a kovácshoz más legények is. Igaz, hogy Molnár Örszé, ha megszólították, nem szaladt el egyiktől sem, hanem ha incselkedni kezdtek vele, megfelelt úgy, hogy csak úgy kapkodtak a felelet után, mint az kapkod a levegő után, a kit váratlanul szemem öntenek hideg vízzel.

De az is igaz, hogy Molnár Örszé nem járt soha egy legény után sem és nem állt szóba senkivel, ha meg nem szólították.

Aminthogy nem is igen tehetett volna, még ha akarta volna sem; mert szegény emberek árvája volt, a ki anyja testvérbátyjának házában élt, — s bizony nagyon megkivánták tőle, hogy a megevett kenyeret megszolgálja.

No, de nem kellett erre biztatni Örszét.

Nem volt neki nagy, vagy nehéz semmi munka; csak úgy égett a keze alatt a dolog, miközben mindig olyan vidáman dalolt, mint valami pacsirta.

Nohát egy cseppet sem csodálkoztam, hogy Sándor olyan járatos lett mifelénk. Nem csodálkoztam, hogy addig mesterkedett, míg egy-két szót válthatott Örszével; valamint hogy azon se nagyon csodálkoztam, hogy Örszé egy idő óta temérdek vizet elhasználhatott otthon, mert naponként legalább tizszer átszaladt udvarunkra vizért, — nálunk nem lévén kut.

nás fő, ki atyja nemzetének, ki huszonöt év óta hordja fején Szent István koronáját, szeretettel árasztván népét s szeretet, ragaszkodás, imádattal körülövezve népétől.

Ha ilyen nép ünnepe ilyen királyt, az ünneplés csak nagy, dicső lehet, méltó a királyhoz, méltó a nemzethez.

És az volt! fennen hirdeti a köny, melynek szülőanyja az öröm s meghatottság, mely az ünnepek egész tartama alatt át, megáthította a szeretett király egész lényét.

A fővárosban.

Tudósítói tiszttem oly kötelezettségeket ró reám, melyeknek megfelelni alig vagyok képes.

A jubileum egész képe lelkembe vésődött; felejthetetlen, büvös, ragyogó kép, de melyet toll gyenge leírni, ecset képtelen visszaadni. — Megkísértem mindazáltal tőlem telhetőleg bár halvány vázlatát adni a szingazdag egésznek.

Az előkészületek lázba ejtették a fővárost, s e láz megkapta az idegeneket is abban a pillanatban, a mint a vasuti kocsi-ból kilépve szemben találták magukat a peronon tolongó tömeggel.

Máskor is élénk fővárosunk szokatlan képet nyújtott. A házak falai színes draperiákkal bevonva, zászló-disz mindenütt, s a mi legjobban meglepte a szemlélőt: oly élénkség, gyalog- s kocsiközlekedés, mely már közel van ahhoz, hogy veszélyessé váljék.

És nemcsak a főbb vonalak, a mellékutak is mind sokaságtól, legnagyobbbrészt vidékiektől meglepve.

A disztés nagy munkája serényen folyt, minden épület megszállva szorgalmasan kalapáló munkáskezekkel, láz a szemekben, arczon, mindenütt az öröm s várakozás láza, mely aztán hétfőn, a bevonulás napján tetőpontját érte el.

Már a kora reggeli, mondhatjuk, hajnali órákban tolongott alá s fel a kíváncsiak legioja; mindenki igyekezett jó eleve alkalmas helyet biztosítani magának a bevonulás mentén, s a délelőtti folyamán már tömött volt az egész vonal.

Lassanként felvonultak a küldötségek, melyek részére a Teréz köruton s az Andrásy-uton jelölték ki a gyalog-járók előresztét; elfoglalta helyét a tribünök közönsége, megteltek az ablakok, s a százezrekre menő közönség türelemmel bár, feszült várakozással várta koronás királyának hazaérkezését.

Hát bizony az történt, hogy e két szép teremtes egymásba szeretett!

Persze, persze! Ki venné rossz néven a virágnak, ha fénylik a nap éltető melegétől?! És ki venné rossz néven olyan két szép fiatalnak, ha akaratlanul is egymásba szeretnek?!

Emlékezem jól, hogy mikor egy együtt láttam beszélgetni azt a sugár természetű fiut azzal a karcsu szép leánnyal, mindannyiszor elmondtam, hogy az Isten is egymásnak teremtette azt a szép párt.

Aminthogy most is azt mondom. Csakhogy az Istennek sok bölcs rendelkezését megsemmisíti az emberi hiúság.

Mikor Gyöngé Király Gáborné asszonyom meghallotta, hogy fia Molnár Örszé kedveért annyit jár a falu felső végére; mikor meghallotta, hogy ez szemet vetett az ő egyetlen Sándorjára . . . no hiszen, sok menyörgős zivatart keresztül éltem már, hanem olyant még nem!

— Mit . . . ? Az a koldus . . . ? Az a rongy . . . ? Az a . . . az a . . . Oh, oh, oh Istenem, adj erőt, hogy ne vétkezzem? Még az meri az én fiamra vetni a szemét? Ezzel a tiz körmöm-mel kaparom ki mind a kettőt . . . ! Még az akarja az én fiammal bekötetni a fejét? Jaj-jaj-jaj . . . ! Majd bekötöm én a te fejedet, hanem nem köszönöd meg . . . ! Te koldus, te . . . !

— Csendesedjék, édes anyám! — kérlelte Sándor — Hiszen igaz, hogy szegény, de kegyelmed is nem szegény volt-e, mikor édes apám megszerette? Igaz, hogy dolgos két karján, szerető szívéen kívül egyebe sincsen, de nincs-e nekem anynyim, hogy kettőnknek is elég?

— Úgy?! Neked?! Hát én ki vagyok? Senki vagyok ugy-e! Már a vén Király Gáborné a föld alatt nyugszik, ugy-e? Belehozhatod már

A rend, mi majdnem hihetetlen, egy percze sem bomlott fel: látszott, hogy nem kíváncsiság a főmotivuma az óriási tömegnek, hanem a szeretet s ragaszkodás a király személyéhez.

Az udvari vonatnak Dunakeszre érkeztek megdördültek a citadella ágyui, s mint óriási mesebeli kigyó: vonaglni, mozogni kezdett az utca százezernyi látni vágyó népe, mely előzőleg a nyugati pályaudvarhoz igyekvő diszhintókat s a banderium egyes tagjait tüntette ki rokonszenve kisebb-nagyobb jelével.

Pontban 1/2 3 órakor ismét megszállt a citadella, tüzet okádtak a Dunán felállított 3 monitor ágyui, megkondultak a templomok harangjai, jelezvén, hogy Magyarország koronás királya az ország fővárosába érkezett.

A vasutnál nem fogadták üdvözlő beszéddel, miért is? hisz a mint a pályaudvar előtti diadalkapunál megjelent a királyhozó udvari fogat, felzúgott az éljen elementáris erővel, megelőzte, kísérte, követte a királyt végig az egész uton fel, ős Budavárába

És ez óriási éljen szivből fakadt, szivből jött.

Érezte, tudta ezt mindenki, s tudta különösen koronás királyunk, ki ismerte ugyan hű magyar népe ragaszkodását, szeretetét, de annak annyi fényes jelét látva egyszerre maga körül, a meghatottságtól könnyes szemekkel köszönte azt hű népének.

Az óriási menet lassanként bontakozott ki, az Oktogon-téri tribün közönsége elé, s az Andrássy-utra azonban már teljes pompájában érkezett.

A lovas banderium élén Gróf Károlyi István lovagolt, kincset érő diszben, s követék őt a daliák, számra 174-en.

Minő szingazdag kép volt ez! nem süttött a nap és mégis ragyogott minden, a lovasok öltöneyei, a lószerszámok, s ragyogott a lelkesedés tüze a fényes, dicső lovagkorra eszmélő közönség arcán.

A legelső nevek viselői képezték a banderiumot; oly-nevek, melyek régi időkől össze vannak forrva Magyarország történetével.

Lóra ültek mind, oda kiáltva büszkén a világnak: ime szeretjük királyunkat s tudjuk e szeretetnek oly külső jelét adni, minőt egyetlen nemzet sem a világon!

Tomboló, tüszkölő paripák csatlósoktól megfékezve, daliákat hordva hátukon, végtől-végig örömtől ujjongó nép, zászló erdő a há-

zakon, ünneplő lelkesedés, ablakokban, mindenütt.

És aztán a király, a szeretett, jóságos arcú király nagy, nyitott négy lovas hintóján, mellette Magyarország miniszterelnökével, nyomában vagyont érő diszfogatokon a főpapság s főnemesség.

Leirhatlan hatást keltett a menet, a merre csak a nép ezrei között elvonult; dörgött az éljen, kalapok, zsebkendők lobogtak, menydörgött az ágyu. zsongtak, bongtak a harangok: úgy vonult be a fővárosba Magyarország felkent királya.

Legszébb volt talán a képe a lánczhyd-nad s Budának; az előbbi lobogókkal, draperiákkal tetőtől-talpig be volt vonva, utóbbit teljesen be lepte a tribünök intelligensebb közönsége, s a hegyoldalra már kora délelőtt megtelepedett nép.

Szakadatlan éjlenektől kísérve érkezett a felség Buda várába, hol már várták a helyőrség majdnem összes tisztikara, a főhercegek egyesei, a főrendi s képviselőház tagjai mind pazar diszruhákban.

Itt állt fel a gyönyörű banderium, itt vonultak el a pompás diszfogatok, hogy Ő felsége még egyszer szemlét tartson a felejtetlen fényű menetben, mielőtt termeibe vonul.

A rengeteg néző sereg példás rendben, minden zavar nélkül oszlott szét; sietette az eloszlást az eső, mely mintha csak felsőbb hatalmak működése játszott volna közbe: folyton fenyegetett ugyan, de végig várta az egész bevonulást, s csak aztán eredt meg.

Megeredt és szakadt folytonosan, mindazáltal nem akadályozta meg, hogy a nemzeti színház diszeloadását meglátogató felséget ezer meg ezer ember ne fogadja lelkesült eljenekkel úgy az érkezéskor, mint a távozáskor, s az elemekkel harciba szállott tömeg tiszteletének eme jelei láthatólag kellemesen érintették királyunkat, ki az egész előadást beható figyelemmel nézte végig.

A tervezett fáklyásmenet a szakadó eső folytán a király határozott kívánságára elnapoltatott, s így a hétfői ünnepek a diszeloadással véget értek.

Kedden nagy katonai szemle volt a Vérmezőn, mely óriási közönség jelenlétében folyt le.

A király remek kísérettel érkezett a szemléhez, s kifejtett a nézők előtt egy olyan kép, melynél szebbet, változatosabbat elképzelni alig lehet.

A csapatok elvonulása példás volt, s a

király nem is késett meglepedésének nem ritkán hangos kifejezést adni, mi nagyon természetesen a legjobb hangulatba hozta nemcsak a tisztikart, de a legénységet is, melynek alkalmá volt Ő felsége tetszéséről közvetlen meggyőződést szerezni.

Az idő úgy, a hogy a szemle alatt is kitartott, azonban már a délelőtt folyamán ismét megeredt a hűvös eső, s esett szakadatlanul egész délután, egész este. Az ünnepek egyik legszebbike, a kivilágítás e miatt nagyon sokat szenvedett, azonban a szakadó eső nem tudta csökkenteni, sem a közönség lelkesültségét, sem a világitók ügybuzgalmát.

Az est beálltával kigyultak a gyertyák, lampionok, megvilágitattak a transparentek, vakító fehérén szelték át a párás, vizes levegőt a villamos lámpák sugarai, fényárban uszott az egész város.

Szegények kunyhója, gazdagok palotái, középületek, az ős folyam mind, mind hirdették fényvel, lánggal azt a kimondhatlan örömet, melyet az egész ország érzett királya koronázásának 25 éves jubileumán.

Egymást óhajtották felülmulni magánosok s egyesületek, s e nemes versengés oly eredménynek lett szülőanyja, mely felül mult mingen várakozást, mondhatjuk képzeltet. — A legnagyobb szerepet az új kor vívmánya, a villany játszotta; hatalmas fényugarakat lövelt a gellérthegyi citadella, a Mátyás templom, az Akademia, a Gans-gyár, nyugati és központi indóházak, a Bazilika mind három tornya; villanyval voltak kivilágitva a középületek majdnem kivétel nélkül.

Gyönyörű látványosság volt a műgyetem, vegytani intézet, a kalvintéri szökőkút s különös gonddal lett feldiszitve az utvonat, melyen a király a kivilágítást megtekintendő volt.

Mindenütt, házak falain, ablakokban, emelvényeken a királyi pár képe, monogrammaik s a magyar korona tündéri megvilágitás mellett; a sok szép között legszebb volt talán a Duna folyam, hátán hordva a gyönyörűen kivilágitott, zászlódiszben pompázó hajók teménytelenjeit s a 3 monitort, melyekről, valamint a lánczhydrol s Gellérthegyről a legpompásabb tüzijáték gyönyörködtette a csunya idő daczára is kitartó sokaságot.

Ő felsége 9 órakor kezdte meg körutját, a szakadó eső daczára nyitott hintóban, balján Albrecht főherczeggel. — A merre csak ment, az ujjongó öröm, a tomboló lelkesedés kísérte a szeretett uralkodót, ki nyájasan kö-

keservesen összekuporgatott vagyonkájába ezt a szemérről felszedett, ugy-e? No no; de még nem haltam ám meg fiam-uram, még birom két karomat, még meg van a nyelvem és mig ezeket mozgatni birom, addig be nem teszi lábát házamba az a koldus!

— Már pedig én Örsze nélkül nem élhetek, édes anyám!

Szegény Sándor! csak felényire tudta volna nyelvét pergetni, mint anyja, talán másként fordult volna minden. Hanem mikor csendes, szelid hangon megmondta, hogy Örsze nélkül nem élhet, nem szólt többé egy hangot sem. Tőle beszélhetett anyja, a mennyit neki tetszett.

Hanem Gyöngye Király Gáborné asszonyomat csak annál jobban ingerelte fia nyugodtsága; csak annál jobban dőlöngött a szegény Örszire, a ki pedig ugyan nem vétett ellene semmit!

A kit csak az utczán elfoghatott, mindenkinek arról a „koldusról“, arról a „gyalázatosról“ beszélt.

Persze, a mi rosszat egy leányról elmondani lehet, azt mind ráarkta szegény Örszire.

Azt nem mondhatta róla, hogy csunya; hát szépségével verte agyon: az a vagyona, abból él . . .!

Nem állithatta, hogy szurtosan, piszkosan jár; hát azt kezdte feszegetni, hogy miből kerül neki azokra a szép ruhákra, akárcsak a bíró uram lányának . . . ?!

Szóval rövid idő alatt úgy eláztatta a szegény Örszit, hogy az egész falu egyébről sem tudott beszélni, mint a Molnár Örszi szépségéről!

Mert olyanok vagyunk ám mi emberek.

Láttuk mi azelőtt is Molnár Örszit naponként; tudtuk, hogy szép s dicsértük, hogy milyen tisztán, csinosan öltözködik. De, amint egy

rossz nyelv rosszat kezdett felőle beszélni, éppen abban találtuk legnagyobb hibáját, amit eddig legtöbbrre becsültünk benne.

Hiába, gyarló az ember!

Igaz, hogy én soha sem hittem, a mi rosszat szegény, védtelen leányról beszéltek; sőt inkább mindig azt mondtam:

— Meglássák kendtek, hogy furcsa vége lesz még ennek a dolognak. A ki másnak veremél és, maga esik bele! Megbünteti még az Isten Gyöngye Király Gáborné asszonyomat azért a rossz nyelveért.

Aminthogy meg is büntette. Sokkal hamarabb, mint gondoltam.

Örszi ugyanis egy ideig türte, hogy az emberek az ő becsületén rágódtak. mintha várta volna, hogy védelmére kel, a kiről hitte, hogy szereti őt s a kitől legjobban el is várhatta, hogy megvédje.

De mikor már szemtől-szembe is csipni, marni kezdtek, fölébredt benne az az erő, a mely eddig soha cserben nem hagyta. Egy reggel egyenesen beállított Gyöngye Király Gáborné asszonyom udvarára. Sándor éppen a pitvarban állott anyjával együtt.

— Adjon Isten jó napot, néném asszony! Olyan jó napot adjon Isten kegyelmednek is, mint a milyent kegyelmed szerzett nekem! Eljöttem, hogy megköszönjem irántam való jóindulatát; majd visszafizeti azt még kegyelmednek a mindent tudó Isten! Eljöttem megmondani, hogy nem azért nem védelmeztem én magam a kegyelmed nyelve ellen, mintha megijedtem volna kegyelmedtől, hanem azért, mert mástól vártam, hogy védelmemre kell. Nem tette, áldja meg az isten érte . . .!

Csattogó hangja megreszketett egy pilla-

natra s szép szemei elhomályosultak egy percze; hanem aztán rögtön folytatta erős csengő hangon:

— No hát, ne féltse kegyelmed többé fiát tőlem, ne koptassa nyelvét miattam. Nem állok az utjába tovább. Elmegyek még ma innen; hogy hová? még magam sem tudom. Majd megsegít engem az árvák Istene, meg ez a két karom. A ki meg akar találni, majd eljön nyomomon. . .

Azzal megfordult, egy hosszú, fájó pillantást vetett Sándor felé, mintha azt várta volna, hogy mellé áll, hogy nohát akkor ő is megy, — aztán sebes léptekkel elhagyta az udvart, el a falut is még az nap . . . és soha senki nem hallott többé Molnár Örsziről, kivált mióta nevelőatyja s anyja is utána költöztek félév mulva falunkból . . .

Gyöngye Király Gáborné asszonyom öröme nagy volt elejénte; hanem bezzeg szomorúságra vált!

Sándor fia néhány hétig csak hervadt, mint a mely virágot gyökerestől kitépnek, aztán egyszerre a borban kezdett fájdalmának balzsamot keresni. Imi kezdett — és esztendő multán a legnagyobb korhely lett a faluban.

Nem duhajkodott ő, csak ivott és folyton ivott és huzatta a cigánynyal hogy:

Levelek, levelek
Rejtetek el engem
Mert az én galambom
Elhagyott már engem!

És olyan keservesen tudta e nótát énekelni, hogy az embernek a szive megesett rajta.

Reggel felé mindig a cigányok vezették haza — és Gyöngye Király Gáborné asszonyom most már nem első perszóna többé a faluban.

szöntötte a sűrű gomolygó községet, mely hullámzott, tolongott, zsvajgott medertelenül, s melynek elég volt egy kiáltás: „helyet a királynak!“ s ketté vált mintegy varázsütésre úgy, hogy a fogatok mindenütt gyors ügetésben haladhattak, s a körut fél óra alatt véget ért.

A község daczára a kellemetlen időnek, csak a késő éjji órákban oszlott szét, felejthetetlen emléket vivén magával a főváros által rendezett gyönyörű látványosságról.

A szerdai népnépélyeket a szakadó eső ugyancsak megrongálta, volt mindazáltal hagyományos jókedv, mely aztán szilajságba ment át, a nélkül azonban, hogy nagyobb rendezavarások adták volna elő magukat.

Ezzel véget is értek a nagyobb méretű nyilvános népélyek; a vidékről feltolngott község ismét előzönlötte az indóházakat, visszatért otthonába, hírét vivén az otthonmaradottnak is arról, hogy nincs a világon nép, mely úgy szeresse koronás királyát, mint a magyar, s nincs király, ki úgy szeresse népét, mint a magyar király.

Megyénkben.

Az általános öröm hangjai verődtek vissza Gömörmege bérceiről, — ezen öröm lélekemelő hangjai töltöttek be sikot, völgyet, falut és várost megyénkben is a közelebbi napokon át mindenütt.

Tudósítónk megyénk minden részéből a legemelkedettebb hangulatról, a faluk és városok lakói minden hitfelekezétnék, mindenik rétegének igaz szívből fakadt ünnepléséről, majd pazar fényről, majd egyszerű diszról, de mindenünnen a legbensőbb szeretet megnyilatkozásairól tesznek egybehangzó tanúságot elannyira, miszerint elmondhatjuk, hogy Gömörmege fenkölt gondolkozásu, hazafiasan érző községe ezuttal is méltó volt nagynevű őseihez.

E tekintetben még az egyesek sem engedték tulszárnyaltatni magukat, annál kevésbbé a városok és községek.

Városunkban.

Az ünnep előestéje.

Hetek-, söt hónapokkal ezelőtt bejárta már a világot azon hír, hogy a magyar nemzet június havának első negyede végén általános ünnepet ülend; még az idegenre nézve sem leheté váratlan, ha utczáinkon a közeledő ünnepi

nap méltóan fogadásának előkészületeivel találkozott e hó 7-én, s mégis meglepő volt a szemlélőre a mindannyiunk, nagyok és kicsinyek, gazdagok és szegények által uralkodónk személye iránt közösen táplált tisztület-, mélyen átérzett ragaszkodás- és szeretetnek azon nyilvánulása, mely külső diszben és benső értelemben egyaránt megható kifejezésre jutott.

Városunk már a délelőtti órákban élénk ünnepi diszt öltött; a magánházak majdnem kivétel nélkül, a középületek és tornyok mind nemzeti színnel fellobogózza jelezték az ünnep közeledtét; az utczai ablakok, üzleti kirakatok virágokkal, koszorúkkal felékesítve, még mielőtt leszáltna az est, sokat ígéro látványt nyújtott a községnek, mely az égre vonult komor fellegek daczára sűrű sorokban lepte el az utczákat és köztereket, különösen akkor, midőn a tornyok harangjai megszólaltak és zúgtak hosszan, hirdetve kezdetét az örömnépnek.

S a mint elnémultak a harangok, ugy esti 8 óra felé, mint egy varázsütésre, majdnem ugyanazon percben lettek egyszerre világosak a terek, az utczák az ezer meg ezer lobogó láng fényétől. Alig volt lakott ház, melynek utczára néző ablakai nem lettek volna feldiszítve, kivilágítva, itt fényesen, amott egyszerűen, de mindenütt ragyogóan azon készségtől, melylyel a magyar nemzet bálványozásig szeretett uralkodójának örömeiben és gyászában résztvenni mindenha sietett. Nem volt itt szó hatásvadászattól, nem keresett cziczomáról, mely a „megrendelt“ tüntetések elmaradhatlan jellemvonása szokott lenni, de látható volt mindenütt azon őszinte törekvés, hogy a kivilágítás méltó legyen az egész város községének önértetes hódolatához. Ezért nem tudunk különbséget tenni a kivilágítás egyes pontjai között. Fényár borította el pár órára az egész várost oly áthatóan, a milyen mély és igaz öröm sugárzott le a szemle végett alá s fel hullámzott község arculatáról. A nagyszerű kép hatásából semmit sem vont le a beállott eső, mely csak a nagyközséget fosztotta meg attól, hogy végig gyönyörködhessek a nagyszerű látványon, míg a gazdálkodók méltán fogadták az áldásteli sűrű és tartós esőcseppeket az ég örömkönyeül.

Az ünnep.

Borosan viradt fel a tulajdonképeni ünnepi nap — június 8-ának — reggele; de áldás hullott a szomjuhozott földre, és áldás szállt fel innen az égre; áldás, melyet különböző hitfelekezetek oltárai előtt, de rang és hitbeli különbség nélkül, ugyanazon áhitatban testvériesen egyesülve, ezer és ezer magyar hazafias lélek egy közös imában küldött fel az egek urához.

Egyházak és tanintézetek, lelkészek és tanítók, felnöttek és ifjak keltek egymással nemes versenyre e napon, hogy az ünnepnépnek minden résztvevőre felemelő, emlékezetes hatása legyen. S hogy céljukat elérték, mutatta az, hogy az imaházak egymásután teltek be minden rendű, rangú és hitfelekezetű, még pedig olyan községgel, melyet nem hiu látványok utáni kíváncsiság, de a testvériesen együttérzés lelkésültsége tömörített.

gek volnának, de hát a hódolatnyilvánítókat leg-egyszerűbben két osztályba lehet sorolni, az egyikbe, az öregekbe azok tartoznak, a kik már ha megelégednek is egy lónak a négy lábával, szállító eszközül megkivánják, hogy négy kerék is következzen a négy pata után, s ők abban a kis bérkában üljenek, a mint magyarul „Einspener“-nek neveznek, a másik osztályba pedig azokat sorozom, a kik vagy lóháton járnak be, a fővárost, vagy gyalog (egy rövid utat), vagy villamos vasuton robognak a kitüzött cél felé, de semmi esetre sem magasztalnak fel banderista léttükre egy kocsit annyira, hogy ős magyar létükre bérkocsiba üljenek. A lóval vontatottak közül az egy diszkocsi a kivétel.

De már messze is ellovagoltam és kocsiztam a témától!

Tehát, amint mondám ötödikén érkezett a küldöttés gyalogos része.

Szinte hallom, a mint „Gyuri bácsi“ bizonyos elégteliséggel jelenti ki, mikor az üvegboltozat alá berobog a vaskocsi.

„Hát itt lennénk fiam!“

Mert ugy tessék megítélni a dolgot, hogy a város fő-fő atyja nem mondhatta soha nagyobb joggal azt a szót „fiam“, mint most, mert ő már volt hódolatlan a királynál nem egyszer, tapasztalt dolga már ez ő neki. Mikor az ezüst-lakadalm alkalmával jó öreg collegájával S t h y u m m e l rozsnói polgármesterrel fungált egy sorban, s egy pillanattal előzte meg azt a megye székhelyének dicséretében. Nem mondom el hogy történt, ugyis emlékeznek arra önök.

Felvirradt aztán az a várva-várt nap, a lobogóval feldiszított főváros mosolygott, bár a nap a felhők közül nem segített is neki, de a palota sorokon visszatükrözött az a sok bol-

A hálaadó istenitisztelek reggel 7 órakor vették kezdetüket a helvét hitvallásnak templomában, hol a hivek alkalmi közös és az egyházi énekkar összkangzatos külön éneke után Szalóczy Dániel lelkész mondott buzgó imában hálát a Gondviselésnek, hogy e sokat szenvedett hazát és nemzetet olyan uralkodóval áldotta meg, „kinek nemesen érző szíve, fenkölt szelleme, esküjéhez hű alkotmányos értelete lehetővé tette, hogy a mindent megrázkódtató események szülte viharok, a lét- és szabadságért vívott élet-halálharczban vett sebek fájdalmi, a visszatörlns kiméletet nem ismerő kegyetlen csapásai, s mindezekre következett elnyomatás szenvedései után egy jobb élet hajnala derülhetett az elnyomott magyarra“. E mélyen átérzett, vallásos áhitattól rezgett szavak képezték a buzgó fohász alaphangját, mely szellem-szárnyakon emelte magával a lelkeket fel az égbe azon trón elé, honnan a mindenek alkotója kormányozza a világot, s a honnan kértünk mindannyian egy szívvel-lélekkel további áldást a királyra, hazára s a nemzetre.

A római katolikusok és ágostai hitvallásnak templomát 9 órakor töltötte be zsufolásig az ünnepi község, amabban Mészáros Bálint alesperes-plebanus végezte szokott fényes segédlettel az egyházi szertartást, melyen, ugyszólva, kivétel nélkül megjelentek az összes hivatalok alkalmazottai testületileg, kik az utóbbi helyről csak azért maradtak el, mert az istenitisztelek ugyanazon időre esett. Hogy a teljes diszben végzett szertartás, buzgó ima és szivreható alkalmi énekek mély benyomást tettek a jelenvoltakra, ecsetelnünk sem kell.

Az ág. evangélikusok templomában nem kevésbbé magasztos lefolyásu volt az istenitisztelek, melynek hatását nagyban emelték az egyházi énekkar által szabatosan előadott „Fohász“ és „Hymnusz“ hangjai, különösen pedig Glaufr Pál főesperest alkalmi beszéde és buzgó imája, melyben egyrészt hallgatóit emlékeztette az ünnep jelentőségére, másfelől a „királykirálya“ előtt mutatta be hálaimáját azon kegyelemért, hogy — a zsoltár szavai szerint — „megtartó ereje“ volt a mi királyunknak.

Az ünnepeles templomi része méltó befejezésre talált az izraeliták imaházában, hova 10 órakor oly tömegekben tódult a község apraja-nagyja, hogy már csak a hitközségi előjáróság tapintatos intézkedése juttathatá „jó hely“-hez a hivatalos világ előkelőségeit és azok környezetét. Valóban szokatlan kép tárult itt annak szeméi elé, ki alkalmat vehetett arra, hogy áttekintsen a jelenvoltak tömött sorain! melyekről egy pillanatra eltűnt minden vallás¹ és faji, minden hitvallásbeli különbség, hogy mint egy atyának egyenlően szeretett gyermekei, egész odaadással, lelkesedve hallgassák Singer S. Leo főrabbi mélyen vallásos érzelemtől áthatott, egyszerűségében is gyönyörű imáját, eszmegazdag szónoki hévvel mondott lendületes, remek alkalmi beszédét.

Istenitisztelek után a község nagyobb része a főgymnasium tágas tornacsarnokába vo-

dog, megelégedettségtől sugárzó mosoly, mely a hullámzó tömeg minden egyes emberének arcán ült, arra a gondolatra, hogy ma meglátjuk a szeretett királyt.

A nyugati pályaudvar környéke volt leg-sűrűbben ellepve, mert már az alig mult dél órájában daliás leventék sokasága gyülekezett oda, keleti pompával ékített ruhákban, kincseket érő drágasággal borított lovakon. A banderiumot vezető zászlós ur vezényszavára sorba állottak a daliák, a szem káprázik, a gondolat századokkal repül vissza a multba, olyanféle gondolatok tululnak az ember agyába, hogy egy török által ostromlott várban vagyunk, hol a szigetvári Zrinyi példájára a haza legelőkelőbb lovagjai diszbe öltözve akarnak kirohanni a pogányra.

Olyan jól esik a gömöri léleknek mikor a Hámos Aladár férfiasan telt idomait látva megzafoltnak jelentheti ki, hogy tévesen gondolkodnak az egész országban, midőn Gömört egy kategóriába sorozzák a zabkenyéren élő Arvavármegyével. Farkas Zoltán gyönyörű lován nem képes egy helyben maradni, a tüzes állat — valószínűleg saját nevelése — egy pillanattal sem áll helyt, a legifjabb honatyák egyike Putnoky Mór állásához illő nemes komolysággal ül paripáján, idősebb képviselőtárs, kinek alig néhány havi e téren való működését már is siker dicséri — meghittent vált szót jobbra-balra banderista társaival. — A többi leventét csak meglátja az ember, ezeket megnézi apróra, megfigyeli mozdulataikat, nem találva semmi kifogásolható rajtuk.

Meglehet Gömör elégedve! Ő Felsőge megelégedetten nézte az előtte elléptető lovasokat, s nem hagyta egy pillanatra a gömörieket sem.

Vagyona folyton apad; fia inkább szegényére van, mint büszkeségére, hanem azért szereti nagyon és míg éjjelenként virraszt utána. el-elgondolja, hogy mindez másként lehetett volna, ha nem lett volna olyan rosszakarója annak a szegény leánynak, akit fia még mindig szeret... És csakugy peregnék szeméiből a könyvek...

A királylátó gömöriek.

Nem oly értelemben kell e czímet venni, ahogy rendszeren e szót „királylátó“ használni szokták. Szó sincs arról, hogy talán a Felsőge valami nagy hadgyakorlat alkalmával Gömört meglátogatni tervezné, sajnos, ily szerencse annak a szép megyének eddig nem jutott, s kilátás sincsen reá. De mert a hegy nem közelit Mohamedhez, hát a gömöriek indítottak fényes deputatit fel Budára, hogy azon a nagy napon, a koronázás negyedszázados évfordulóján bemutassák hódolatukat a trón előtt.

Még nem értük meg az ünnepnép-sorozat első napját sem, már gyönyörködhattunk azokban, kik a főri banderium előkészületei miatt előbb jöttek fel. Farkas Zoltán, Hámos Aladár büszkén ülve paripáikon már 4-én láthatók voltak nem csak ott, amely utczák a felvonulási próba-menetbe beleestek. Megakadt a szemek rajtuk sok fővárosinak is, hát még azoknak, a kik saját gyönyörűségükre jöttek fel Gömörből, olyan büszkéu mondogatták — suttogták, hogy az utca másik oldalára is elhallatszott — nem sok ilyen szép levente lesz abban a banderiumban, mint ezek a „mieink!“

Másnap aztán megérkeztek az „öregek“ is. Nem azért mondom, mintha csakugyan öre-

mult, hogy tanuja és részese legyen a „jövő reményei“ által rendezett ünnepélynek is, melyen Dr. Veres Samu tartott — az ifjuság énekének elhangzása után — nagyon sikerült beszédet, tanulságosan vázolván a 25 év előtti események történetét, a koronázás tényével kapcsolatos fejlődést mindama téren, melyen a magyar nép százados mulasztását pótolva, hazája, szabadsága és királya iránti hűségének erejével sikerült magát a művelt államok legelső sorába felküzdenie.

Iskolai ünnepély volt még ezen kívül d. u. 2 órakor a községi elemi fiu-, és d. e. 8 órakor a polgári leányiskola helyiségében. Mindkét helyen hazafias dalok összhangban vezetett elzengése előzte meg és fejezte be az ünnepélyt; amott Wágensommer János, emitt Simko Endre tanítók tartottak növendékeik értelmi fejlettségéhez mért, de felnöttekre nézve is lelkesítően buzdító olyan beszédek, hogy azok tartalmilag is, előadás tekintetében is maradandó nyomokat hagytak hallgatóikban maguk után. Meg kell említenünk még Angyal Matild szépen sikerült szavát is, mellyel, mint a polgári leányiskola növendéke, igen kedveens lepte meg hallgatóit.

S hogy a gyorsan eltűnt nap nyújtotta élvezetekből semmi se hiányozzék, esti 8—9 óra között Palócz Kálmán zenekara gyűjtötte maga köré az ünnepi közönséget a főtéren, mely csak a késő esti órákban nyerte ismét vissza megszokott ünnepi csendjét.

Az ünnepi hangulat bensőségéről tett tanúságot az a körülmény, hogy a három nap alatt kitűzött lobogók még pénteken is ott lengettek a közt- és magánépületeken, s míg szárnyaikat meg-meglebbentette a tavasziasan kellemes légáramlat, a suhogásuk viszhang gyanánt szólalt meg körülöttünk: „Eljen a magyar király!“

Feleden

A koronázási jubileumot Feled is méltóan ünnepelte meg. Az ünnepségek központja az állomás volt, melynek épületén hatalmas nemzeti lobogóktól körülvéve Ő Felsőségének cserkoszoruzott és virágokkal övezett arcképe díszlett. A fénypontját az ünnepségnek a serkedi dalárda képezte, mely minden egyes vonat érkezésénél rázendített egyet-egyet nemzeti dalainkból.

Szép, férfias hangon. A kivilágítás a szakadó eső dacára is jól sikerült.

Nagy-Röczen

Méltó fényvel ülte meg Nagy-Röcze városa a koronázási ünnepségeket. A fellobogózott városban már a kora esti órákban gyuladtak ki az örömet és lelkesedést hirdető mécsesek. Az üzletek kirakataiban pedig Ő Felsőségének arcképe díszlett különböző-különböző transparentekkel. A társas vacsoránál Mihálik Dezső mondott remek felköszöntőt Ő Felsőségére.

Jolsván

A jolsvai ünnepségekre vonatkozólag, a következő levelet vettük:

A koronázás 25-ik évfordulóján husszu menetben vonult át a sok küldöttség a lánchidon keresztül Budára, fényes főúri és főpapi fogatok után egyszerű hintók és bérkocsik robogtak ott láthatnak a gömörmezei deputációját is; Szapary gróf miniszterelnök vezette Ő felsége elé a hódolók tömegét.

Aztán szemközt állottak a legelső magyarral azok, akik ismerték őt a régiebb időkben már, akiket már nem egyszer vett atyai gondozás alá.

S az ünnepeltnek bemutatva hódolatát az is, ki mint Ő Felsőége szintén egy negyedszázadot élt le, mióta a kezében tartja, nemugyan egy ország, de egy csendes, fejlődő városkának kormányát, ki e hosszú évsor alatt Rimaszombat város polgármesteri székében öszült meg.

Nem foglalkozom tovább e tárgygyal, nagyhamar otthon lesz a küldöttség, hivatalos jelentésekből és barátságos beszélgetések alkalmával úgy is ki fog tűnni, hogy Gömör most sem maradt utolsó, a hol hazafias dologról volt szó, sőt az első soraiban állott.

FŐVÁROSI.

Forgácsok.

A nő jelleme ki van fejezve öltözködésében.

Jolsva, 1892. június 8-án.

Tekintetes Szerkesztő ur!

Bazilidesz Gusztáv városi polgármesternek polgártársaihoz intézett buzdító felhívására, városunk közönsége királyunk Ő Felsőége iránti hódoló szeretetének már folyó hó 7-én majd minden házon lengő lobogódísz általános kivilágítás által fényes bizonyosságát adta. Esti 9 órakor az egész város fénytengerben uszott. Különösen meglepő volt, hogy a város félreeső utcáiban lakó földhöz ragadt szegények ablakában is égett a gyertyácska, mely fényesen illusztrálja azt, hogy ezen magasztos ünnepély fontossága a nép minden rétegébe kihatott. A világítás nagyszerűsége által különösen kitűntek: A Coburg hercegi kastély 600 gyertya fénytől, változatos színű lampionok és nemzeti zászlókkal körülvéve, erkélyén pedig „Eljen a király“ cserfűzrel díszített transparenttel; a városháza, melynek erkélyén Ő Felsőége cserkoszoruzott arcképe, alatta „Eljen a haza“ nemzeti színű betűkkel 300 csillagokként rezgő lámpácskák fényében megragadó látványt nyújtott. Az előbbiekkal vettegegett a helybeli honvédszázalaj által kiállított transparent, mely a magyar koronát „királyért és hazáért“ tüzként égő körirattal, fekete alapon változatos színű görögtűz fénye mellett tündöklött, majd a honvéd dalárda „Hazádnak rendületlenül“ je harsant fel lelkesen.

A szakadó eső nem volt képes a főtéren hullámzó közönség lelkesedésének tüzeit eloltani. s ki esernyővel, ki a nélkül élvezettel merült el ezen nem mindennapi és egy nagy városban is számottevő látványosságban. A kedvezőtlen idő miatt a helybeli zenekar a program szerinti térzenét a Coburg hercegi kastély fedett bejáratánál tartotta meg.

Másnap, vagyis 8-án reggel az egész város ünnepi színezetet nyert. A kereskedések zárva voltak és minden foglalkozás szünetelt. Reggel 8 órakor a honvéd tisztikar s legénység, városi tanács, képviselőtestület, szolgabírói hivatal és tüzoltóság testületileg vonult be az ág. ev. templomba, a mely már zsufolásig telve volt ünnepelő közönséggel. Itt Baltazar Antal lelkész megható imája után a honvéd dalárda Fűkö János százados vezetése alatt énekelte a „Szózat“-ot. Innen a közönség valláskülönbőség nélkül a róm. kath. templomba ment át; ennek tere előtt díszszázad volt felállítva, mely a hálaadó istentisztelet alatt sorlovéseket adott. A mise alatt honvéd dalárdánk „Isten áld meg a magyart“ és a „Király-hymnus“ meglepő összhanggal előadott éneke nagyon emelte az ünnepélyes hangulatot.

A magasztos ünnepély méltó befejezésül a honvédelvélőnél szándékozott, de a kedvezőtlen idő miatt fürdőbe áttett népnepély következett, a hol is ünnepelt királyunk „Viribus unities“ jelszava a honvédség és polgárság testvéries egyetértésében nyert szép kifejezést. — Már a délutáni első órákban fogat fogat után robogott a város nagyja-apraja tolongott a fürdőbe, hol a rend felett úgy a honvédség, mint tüzoltóság örködött. — A látványosságok sorát 3 méternyi kerületű léggömbnek a felbocsajtása kezdte meg. — Ezt követte a társas oszonna, melynél Bazilidesz Gusztáv polgármester ünnepelt királyunkat éltette zúgó éljenzéstől kísérvé.

A honvédelegénység megvendéglésére a város 1 hordó bort, 5 tonna sört és 30 kilogramm húst ajánlott fel, azért Fűkö János százados vezetése alatti altisztekből álló küldöttség a jelenlevő polgármesternek mély köszönetét fejezte ki.

Az est beálltával rakéták felbocsajtása, különböző színű görögtűzek, közben forgó s hulló csillagokként sziporkázó tűzi játékok az a nélkül is kies fürdönket tündérvé varázsolta. A folyvást permetező eső a gyújtást nagyban gátolta ugyan, de az ügyes rendezőség ezen akadályt sikeresen elhárította. A látványosság rögtönzött várostrommal nyert befejezést. A fürdő feletti magaslat ugyanis a honvédség által rövid pár óra alatt elrendeztetvén, általános kíváncsiság mellett egy pillanat alatt két napkényt kigyulog görögtűz fénye mellett tárult fel honvédeinknek fegyverropogás közti ostroma és a bástya ormának nemzeti színű lobogóval elfoglalása.

Habány József, városi jegyző.

Időrendi naptár.

Június 12-én: A csizmadia ifjuság táncmulatsága a Széchenyi-kertben.

Június 13-án: d. e. 10 órakor megye közigazgatási bizottság havi ülése a megyeház kisebb tanácstermében.

Június 14-én: A vendéglő, fogadó stb. ipar gyakorlására vonatkozó szabályrendeletet megalkotó bizottság ülése Rimaszombatban, a megyeház kisebb tanácstermében.

HIREK.

A hivatalos lap tegnapi száma szóról-szóra a következőket közli:

Ő császári és apostoli királyi Felsőége, a m. kir. minister elnök előterjesztésére, 1892. évi június 10-én kelt legf. elhatározásával legk. megengedni méltóztatott, hogy Budapest főváros mint magyar székvárosa, ezentul „Budapest fő- és székváros“ elnevezést használhassa.

† Dr. Marikovszky Gusztáv. Súlyos vesztegésre ébredtünk a mult hét csütörtökén. Gyászlobogók tudatták, hogy Dr. Marikovszky Gusztáv megyeszerte ismert orvos nincs többé! A megboldogult megyénk orvosi karának a nestora volt, kinek képzettségét a tudomány, jószívűségét az emberiség siratja.

Az elhunytól a család a következő gyászjelentést adta ki: Mély fájdalomtól megtört szívvel tudjuk a magunk és nagyszámú rokonságunk nevében hön szeretett s felejthetetlen atyánk, apósunk, nagyatyánk, illetve dédatyánk nagy tornyai Dr. Marikovszky Gusztáv az egyetemes orvostudományok tudorának, Gömörmege volt főorvosának, a Szász-Cóburg-Gothai hercegi család balogvári uradalmi orvosának, a természettudományi társulat tagjának, a gömörmegei orvos- gyógyszerész-egylet örökös elnökének stb. stb. és a hercegi Szász-Cóburg Gothai Ernesztin házirend lovagjának élete 87-ik évében hosszas szenvedés után f. hó 8-án esti 10 órakor törént csendes kimúltát.

— A megboldogultnak hült tetemei f. hó 11-én d. u. 2 órakor fognak az ág. evang. hitvallás szertartásai szerint a rimaszombati sirkertbe örök nyugalomra helyeztetni. Kelt Rimaszombatban, 1892. évi június hó 9-én. Béke poraira! Áldás emlékének! — Marikovszky Emma férj. Raisz Miksáné, Marikovszky Géza, Marikovszky Gyula, Dr. Marikovszky István, Marikovszky Margit férj. Ujházy Kálmáné, Lehner Elek mint gyermekei. Radvány István, Raisz Miksa, Ujházy Kálmán, Simko Nándor mint vők. Balog Margit férj. Marikovszky Gyuláné mint meny. Dr. Markó László, Dobozi Dániel mint unokavők. Radványi Regine férj. Markó Lászlóné, Radvány Alicze férj. Dobozi Dánielné, Ifj. Radvány István, Reisz Dezső, Marikovszky Margit, Marikovszky Blanka, Marikovszky Béla, Ujházy Égit, Simko Gusztáv, Simko Anna mint unokák. Markó István, Markó Lénárt mint dédunokák. — Temetése tegnap d. u. 2 órakor volt a közönség óriási részvete mellett.

Esküvő. Dr. Cziner Miksa helybeli ügyvéd e hó 14-én tartja esküvőjét Balassagyarmaton Kohn Ilonka kisasszonnyal, Kohn József drahi pusztai haszonbérlo leányával.

Uj ovónő. A rimaszombati községi iskolaszék folyó hó 2-án tartott gyűlésén a Ligeti Eteleka lemondásával megürült ovónői állásra Komjáthy Gizella turkevei ovónőt választotta meg. A kisasszony új állását ma foglalja el.

— Bűnös anyák. Tóth Szöllös Mihályné Kelemen Julia, kinek törvényes férje Tóth Szöllös Mihály még 1891. évi február 28-án Amerikába költözött Csucsomban 1892. évi február 11-én éjjel egy egészséges leánygyermeket szült s ezt életétől szándékosan megfosztván az istállóban a hidlás alá a trágyalébe dobta. — A büntett kiderülvén a csendőrség a nyomozatot megindította, a csecsemő hullát az említett helyen feltalálta. — A megejtett hulla boncolás alkalmával orvosilag constatáltatott, hogy a leány csecsemő kifejlett, érett volt, a szülés után még élt, s hogy halálát fulladás okozta. A rimaszombati kir. törvényszék f. évi június hó 21-én megtartott végtárgyalás alkalmával hozott ítéletével Tóth Szöllös Mihálynét szándékos emberölés büntette miatt 3 évi fegyház büntetésre és 3 évi hivatavesztésre ítélte. — Az ítélet ellen vádlott

és kir. ügyész felebbezést jelentett be. — Ugyancsak f. évi június 1-én tárgyalta a kir. törvényszék Mihályi Borbála déteri születésű 19 éves cseléd-leány bűnyűjét is. Ugyanis a nevezett leány Ajnácskőn Pozsonyi Károlynál állott szolgálatban. F. évi január 10-én az istállóba ment és ott egy törvénytelen származású, teljesen érett, életképes leány-gyermekeket szült, azt közvetlenül a szülés után egy köténybe begöngyölte a ház mellett levő kutba bedobta, azután betegséget adva okul hazament szüleihez Déterre. Vas Lajos ajnácskői lakos f. évi február 29-én a gyermek hulláját a kut vizében felfedezvén, arról jelentést tett a községi előjáróságnak és a csendőrségnek, mely a nyomozatot megejtve a bűnös anyát Mihályi Borbála személyében csakhamar kiderítette. A megejtett hullaboncolás constatálta, hogy a leány csecsemő élve született, halálát vízbeledés okozta. A lelketlen anya tettét beismerte és a kir. törvényszék a btkv. 284 §-ába ütköző gyermekölés büntette miatt az enyhítő körülmények figyelembevételével két évi börtönbüntetésre és három évi hivatalvesztésre ítélte, az ítéletet azonban a kir. ügyész megfeleltette.

— **Kecskére éhaztek** Kuna András idb. Sivák Pál, Sivák János, ifj. Terpák István, idb. Terpák István és ifj. Terpák Lajos nagycsoltói lakosok. E végből Kuna András el is ment a Hajduk András záratlan oljához és onnan f. évi május 22-én éjjel két kecskét ellopott, azután a többiekkel együtt megették. A dolognak az lett a vége, hogy miután a lopás kiderült Kuna András felakasztotta magát és meg is halt. A többieket a csendőrség feljelentette.

— **„Vad juhok.”** Noszál Mártonné szül. Kendera Anna forgácsfalvai lakos juh-kosarából még 1888. évi augusztus 11-dikének éjjelén öt darab juh szőrén-lábán nyomtalanul eltűnt. A csendőrségnek azonban mégis sikerült azokhoz mindenben hasonló három darabot, egy örüt és két toklyót Barto János klenóczi lakosnál — a ki szörnyen ért a juhok „kezelés”-éhez — megtalálni. Ebből az a kellemetlensége származott a „hires” juhtenyésztőnek, hogy eme juhok „gondozás” alá vételének mikéntjéről — a mint ez már két esetben történt — számadást kellett adnia, a mit meg is cselekedett, mondván: Ezek a juhok nem azok, a miket keresnek, mert ezek az ő „igaz” jószágai, hanem igaz az, hogy ő az erdőben gazdátlanul ödöngve, „vad állapotban” találván 3 juhot, nem tudta lelkére venni, hogy azok „idegen” kézre kerüljenek. De hát midőn hazafelé terelte azokat, ismeretlen emberek által megtámadtatva, kénytelen volt szélnek eresztetni. E védekezést azonban a kir. törvényszék — eltekintve a „vad juhok” fajának kipusztulásától — nem fogadhatta el, mivel vádlott igaznak nevezett jószágaihoz való tulajdonjogát a tanuk egyhangzó vallomása ellen bizonyítani nem tudta, s e miatt lopás büntetésben találván bűnösnek Barto Jánost, egy évi börtönrre ítélte, a miből a két felsőbb bíróság hat hónapot azon alapon engedett el, mert vádlott mostani bűne a kár csekélysége miatt csak vétséget képez.

Halálozás. Folyó hó 3-án halt meg Egyház-Bást község bírája, Pál Vincze, ki mint bíró 16 évig állt a község élén. Maga volt a megtestesült becsületesség és jószívűség. Erős, vas szervezetében valóban vasjellem lakott. Hogy Egyház-Bást kikerülte az anyagi szegénység azon nyomorító terhét, mely a szomszéd községeket nyűgözi, az egyedül Pál Vincze érdeme ki erkölcsi és anyagi önzetlen segítsége által módott nyújtott a község lakosainak a baromtenyésztésre, mely egy földművelő nép számára nélkülözhetlen követelmény. A község utolsó 16—20 évi életében nincs nevezetesebb mozzanat, mely a 12 évi katonai szolgálatból akkor hazatért Pál Vincze nevéhez nem fűződne. Siratja is a falu apraja és nagyja. Halála váratlanul történt. Már május 30-iki viselkedése a képviselő választó névjegyzéke összeírásakor feltűnést keltett ismerősei körében, június 1-én már nagyon rosszul volt, úgy hogy a gyors orvosi segély sem segíthetett rajta, 2-án már teljesen kitört az agybaj, mely a vidék legeszesebb parasztjának esztét elhomályosítá, míg végre 3-án este ágybadonté a kór a vasesztségű embert, hogy alig egy órai munka után végezzon vele a halál. Felesége s három kiskoru árvája gyászolja, de gyászolja az egész község is, mely oly emberét veszíté bnnne, kinek helyét betölteni senki nem bírja. — Halálukat lerovandó — a község lakosai közadakozás útján állítanak neki sírlelkét. A jun. 5-iki gyűjtés eredménye 29 frt.

— **Pénzbőség az angol piacon.** Londonból jelentik, hogy az ottani nyílt piacon a pénzbőség egyre nagyobb mérvet ölt és a kölcsön-díj lefelé száll. Új betétek után a bankok már kamatot sem akarnak fizetni, mert régieket sem képesek gyümölcsöztetni. Ezen állapot tartós marad, míg szünetel a vállalkozási szellem. Há-

rom havi váltók magánkamatlába már csak 7/8°/_o és rövid lejáratu pénz 1/2—3/4°/_o-os kapható.

— **Új fajta szivarok és cigaretták** kerülnek nemsokára forgalomba. Nevezetesen egy szépen gyártott, új regalitás szivar az eddigi árban, egy fajta 100 drb. 52 frtos, egy fajta 100 drb. 6 frtos, egy fajta apró, csinos alaku, nagyon finom szivar, szivartárczában 10 darabonként 45 kr., továbbá egyiptomi cigaretták, darabja 2 1/2 kr. és ezenkívül még sok más fajta jó különleges szivar és cigaretták.

* **Pannónia szálloda Budapest.** Ezen szálloda tulajdonosa szállodáját az eddigi chablonoktól eltérve, egész újonnan átalakította és majdnem 2-szerre akkorára kibővítette, és örömmel konstatálhatjuk, hogy ez alkalommal olyan finom műérzést és jó ízlést tanusított, melyek a nézőt nagyon kellemesen meglepik. Az összes vendégszobák tágasak és új butorral vannak ellátva. A lépcsők és lépcsőház szintén nagyon elegáns és kényelmes. Nagyon diszes téli kert. Említésre méltó az étterem, tágas termekkel, melyek egész jogosan a főváros egyik díszét képezik. Kellemes kötelességet vélünk tehát teljesíteni, midőn a fővárosba ránduló közönség figyelmét ezen szállodára felhívjuk.

* **A nyaralás és fürdőzés szabályai.** Hogy a nyaralás és fürdőzés valóban azt eredményezzék, ami általuk czéloztatik, tudniillik testi erőnk megújulását, kedélyünk élénkülését, lelkünk felvidülését, bizonyos szabályokat kell megtartanunk s azokhoz szigorúan alkalmazkodnunk. Ezek elseje az, hogy hagyjuk otthon minden gondjainkat, a másik az, hogy lássuk el magunkat különösen az idő esetleges viszontagságai ellen a szükséges ruhaneműekkel, harmadik pedig, hogy gondoskodjunk szórakozási, időöltési és mulattató tárgyakról állandóan, hogy az unalom, e minden bajok kuforrása, egy percze se' férhessen közelünkbe. E szempontokból közérdekűnek találjuk a nyaraló és fürdő-saison alkalmából felhívni olvasóink figyelmét Kertész Tódor fővárosi cég nyaralási, fürdőzési és utazási cikkek gazdag raktára (Dorottya-utca 1. sz.) melyből mutatoul sorolunk itt fel néhányat a jutányos árak illusztrálásul. Ilyenek: uti koffer és kézi táskák 2.40—15 frt, turista táskák vízhatlan 2.80—4.50, toilett tekeres 6 frt, borotváló készlet angol késsel 7 frt, ivópohár börből 50 kr, üvegből börtokban 1.40 frt, zsebrevolver 4 frt, hegy-mászó bot 1.15 frt, zsebgyógytár utazók, turisták részére 75 kr, frotirozó készülék 1 frt, tus készülék 6 frt, indiai hintaágy fák közé vagy szobában 4.50—20 frt, laposra összehajtható szék (sétabot) 2.70 frt, japáni napernyők 80 krtól, kerti legyezők 10 krtól felfelé, Flaubert puskák 7—20 frt, czéltáblák kiugró bohócczal 2—8 frt, új vacuum pisztolyok a czéllövés begyakorlására 1.50 frt, horgászó eszközök 10—80 kr, horgászó bot 1.15 frt, rákfogó háló 1.20 frt, kuglibábok kemény gyertyánfából 2.50 frt, lignum sanctum golyók 1.15—3 frt, orosz kuglizó készlet 5.50 frt, kettős vívókészlet 23.50 frt, teljes torna-készlet 8.50 frt, tornaczipő 2.50 frt, tornagolyó 30 kr, gyermekhinták 3—10 frt, velociped 8—14 frt, gummilabdák 15 krtól fel, karikajáték 12 pár 1.60 frt Croquet-játék 9—20 frt, Lawn Tennis teljes 42—100 frt, (labdák, rakettek külön is), Foobals erős marhabőrrel bevont angol lapda 7 frt, tollapda 15—20 kr, ütő hozzá egy pár 1.50—3 frt, ugró zsinór 30—50 kr, uszó övek 5—7 frt, magnesium fáklya 1.20 frt, színes lampionok nyári ünnepélyekhez 15—60 kr, papír léghajók 50 krtól fel, Coermont szállóernyő új nyári játék 50 kr, divatos sétabotok 60 kr—10 frt, női bőrvövek 1 frttól, toilett és piperecikkek, szappanok, illatszerek stb. Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesítetnek s a meg nem felelő tárgyat a cég készséggel kicseréli. Minden megrendeléshez az üzlet 30 éves jubileumára készült sensatiós nagy képes árjegyzék is mellékeltetik.

— **RÖVID HIREK.** — **Esztergomban** nagy katonai gyakorlat lesz július hó közepétől kezdve, melyben egy egész hadtest fog megjelenni gyalogsággal és tüzérséggel. A hadgyakorlat körülbelül hat hétre terjed. — **A rimaszombati jótékony nőegylet** pénztára 1891. évi számadásának megvizsgálása végett, ma d. e. 12 órakor, a pénztár helyiségében közgyűlést tart. — **Palócz Kálmán** és zenekara a fürdőidényre elszerződven, e hó 23-dik napján fog az itteni közönségtől elbúcsúzni. — **Szeder Gyula**, Coburg herceg garmvölgyi vasgyárainak új igazgatója, e hó 1. napján foglalta el hivatalát. — **A tiszolci állami iskola** gondnoksága elnökévé, a vallás- és közoktatási miniszterium által, Bazilidesz János tiszolci lakos lett kinevezve. — **A kokovai róm. kath. iskolának** a vallás- és közoktatási m. miniszter több rendbeli taneszközöket, u. m.: az öt világrész, Magyarország, az Osztrák-Magyar monarchia fali térképét, olvasótáblákat és egy számológépet adományozott. — **Horváth Johanna**, feledi pinczérnö, e hó 7. napján balkarján az ereket öngyilkossági szándékból felmetszette; a

helybeli kórházban vétetett ápolás alá. — **Kuna András** gömör-panyiti lakos, e hó 1. napján felakasztotta magát s meghalt. Elég népes családot: feleségén kívül négy gyermeket hagyott maga után a szerencsétlen. — **Kettős jubileumot** fog ünnepelni XIII. Leo pápa 1893-ban. Es pedig február 19-én lesz püspökké való felszentelésének 50-ik, decz. 13-kán pedig bikornokká kinevezésének 40-ik évfordulója. — **Orosz lapok** azt híresztelik, hogy Galicziában „Népszövetség” czimvel társaság alakult, mely Lengyelország helyreállítását tűzte ki czéljául s ügynökei még Amerikában is vannak. — **A francia kormány** újabb puskákkal tétet kísérleteket; az új puskák 6 1/2 milliméter kaliberű s a próbák állítólag igen jól sikerültek. — **A Venus csillag**, az esthajnali csillag most látható legerősebb fényében, mert szabad szemmel még napközben is észrevehető az égen. — **Európában** egy statisztikus szerint 1876-ban 347 millió, 1890. végén pedig 361 millió ember lakott. — **Az Egyesült Államok** földterülete a legújabb földmérések szerint állítólag oly nagy, hogy ha az egész világ lakói oda mennének s maguk közt felosztanák, mindenkire 1 1/2 hold jutna. — **Restás Pál** urai lakos e hó 9-kén felakasztotta magát. Tettének okául elmebajt emlegetnek.

Irodalom.

A koronázási jubileum alkalmából a „Képes Családi Lapok” legutóbbi száma is nagyrészt a jubileumi eseményekkel foglalkozik, bőven és részletesen ismertette a lefolyt fényes ünnepélyt. Újonnan belépő előfizetők a következő kedvezményekben részesülnek: ingyen kapják a koronázási díszszámot; a ki az egész évi előfizetési díjat, vagyis 6 frtot és 80 krt posta és csomagolási díj fejében beküld, az kap 4 regényt, a ki 3 frt előfizetési díjat és 40 krt beküld, az 2 regényt és a ki 1 frt 50 krt és 20 krt beküld, az 1 regényt kap. Részünkről a legmelegebben ajánljuk olvasóink pártfogásába a „Képes Családi Lapok”-at, e legolcsóbb képes szépirodalmi hetilapot, melynek előfizetési ára egész évre 5 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr. Az előfizetési összegek a kiadólival címére: Budapest, V. ker. Nagykorona-utca 20. szám küldendők.

— **„Mik a teendők baleseteknél, míg az orvos megjön”** című füzetet, mely ilyen alkalmakra a legszükségesebb teendőket és a legszükségesebb tudnivalókat népies nyelven tárgyalja, melegen ajánljuk t. olvasóink figyelmébe, annál is inkább, mert kevés — nem szakértő — dicsekedhetik azzal, hogy a naponkint főleg nyári időben gépeléskor előforduló baleseteknél, a segélyre nézve biztosan tudná tájékozni magát. E füzetből igen hasznos ntmutatásra találunk, ami kitűnik tartalmának elősorolásából is. Tartalma: Előszó. Általános szabályok. Különös rész. Mellészorolás. Önkivétel és görcsök. Vérköpés, vérhányás. Sérülések. Zúzódás. Sebzések. A heveny sebek ideiglenes védkötése. A vérkeringés, a sebek vézése és ezek csillapítása. A seb környékének kellő megtisztítása. Az égett (forrázott) sebek. Mart (harapott) és fertőzött sebek. Rándulások, ficzomok és csonttörések. Sérülések a fejen. A szemek sérülései. A test törzseinek sérülései. A gyógy és kötszer-szekrény. A betegek szállítása. Függelék. E füzetke, mely a kassai m. kir. gépészeti közép ipariskola növendékei önszegélyző egyesületének tulajdona, s a szegény sorsu tanulók anyagi segélyezésére szolgáló pénz alap javára árusittatik el, darabonként 22 krajczárjával, bérmentesen küldetik el a nevezett intézet igazgatósága által.

A „Budapesti Ellenőr” II. évfolyam 23. száma a következő tartalommal jelent meg: Juszticiánk örömnappja. (Jubiláris cikk.) Dr. Maislis Mórtól. Bulgáriai jogviszonyok, Sismanov St. Mián szófiai legfőbb semmitőszéki bírótól. Bírói esalhatatlanság, Báró Purczel Andor budapesti ügyvéd. Ügyvéd képviselők. VIII. Dr. Mérey Lajos. (Tárca), Futó Ferencztől. Közérdekű jogesetek. (Ellentétes szél kir. táblánknál. Válopőri fontos állásfoglalás. Pestmegye 6 frtos pere. Szerzői jog.) Kelenföld jövője. Helyi hírek. Különlék. (Kinevezések. Áthelyezések. Az ügyvédi kamarákból. Névmagyarosítások. Fizetés képtelenségek. Mi lesz a 21-es bizottság memorandumával? A nemzetközi büntetőügyi egyenlet utolsó értesítőjének megismertetése. A sajtó-bíróságok új beosztása. Pestmegye fekete-sárga vignettái. A francia polg. prts. reformjának czélja.) Vidék. Külföldi hírek. Szerkesztői üzenetek. „Hitelezők utmutatója”: a bejegyzett és kitörölt keresk. cégek, a megnyitott és megszüntetett csődök, és a bírósági árverések betűsor szerinti heti kimutatása. Hirdetmények. A „Budapesti Ellenőr” tisztán jogi teoriákkal nem bibelődik, hanem a jogélet praktikus oldalával foglalkozik s azért úgy a szakköröknek, valamint minden művelt olvasónak a legmelegebben ajánlható.

Közgazdaság.

Baromfi kiállításokról.*

Irta dr. Rácz István akadémiai tanár.

Egy-két évtizeddel ezelőtt a baromfiteyésztés hazánkban csak abból állott, hogy minden gazda igyekezett annyi baromfit tenyészteni, a mennyire háztartásának szüksége volt s ha aztán a költés jól sikerült, akkor a felesleg piacra került. A piacot azonban úgy régebben mint most is, inkább a kis gazda és a földmivelő nép látta el tojással és baromfival.

Az utóbbi időben azonban a baromfiteyésztés is nagyobb figyelemben részesül s ma már kezdik belátni, hogy ez fontos és jövedelmező ága a gazdaságnak.

Éppen azért nagyon örvendetes, hogy legújabbán a földmivelésügyi m. kir. miniszterium is figyelemben részesíti a baromfiteyésztést s a nemesebb baromfifajok meghonosítása, a gazdasági iskolákkal kapcsolatos baromfi-pepineriák létesítése, a szárnyasok tenyésztésére és betegségeire vonatkozó népszerű művek kiadása és terjesztése által igen hathatósan támogatja a baromfiteyésztés fejlődő ügyét.

Ma azonban még messze vagyunk attól, hogy akár Angliával, akár Franciaországgal, vagy csak Németországgal is felvehessük e tekintetben a versenyt.

Tagadhatatlan azonban, hogy az érdeklődés mindinkább növekedik a baromfiteyésztés iránt s nemcsak az országos baromfiteyésztő egyesület és a gazdasági egyesület baromfiteyésztő osztálya karolták fel ez ügyet, hanem a vidéki gazdasági egyesületek is programra tűzték annak fejlesztését.

Mindez alapos reményt nyújt arra, hogy a baromfiteyésztés rövid idő múlva egyik legfontosabb és legjövődelműbb ága lesz a gazdaságnak, — ha megfelelő gondnal, az eddiginél több előrelátással és szakismerettel fogjuk azt művelni és fejleszteni.

Csak hogy a fokozatos fejlődésnek első feltétele az, hogy minél szélesebb körben terjeszük azokat az ismereteket, a melyek elengedhetlenül szükségesek rationalis baromfiteyésztéshez; de gondoskodnunk kell már most arról is, hogy azon veszélyek ellenében, a melyek a baromfiteyésztést fenyegetik, kellő időben és biztosan tudjunk védekezni.

A legnagyobb és legnehezebben leküzdhető veszélyt a fertőző betegségek képezik, a melyek évenként óriás veszteséget okoznak s egyes vidékeken a baromfiállományt teljesen kipusztítják.

Tulzásnak tartom azok aggodalmát, a kik a szárnyasok fertőző betegségeiről azt állítják, hogy ellenükben védekezni egyáltalában nem lehet, de azt el kell ismernünk, hogy a sikeres védekezés nem könnyű feladat.

És e tekintetben még sokat kell tanulni a gazdaközönségnek, mert a házi állatok fertőző betegségeiről általában, de különösen a szárnyasokat pusztító járványokról nagyon sajátságos és a tudomány mai állásával homlokegyenest ellenkező nézetek vannak forgalomban.

A lépfenéről ma már a legtöbb értelmes gazda tudja, hogy az nem a vérkészítés hiányosságának a következménye s nem a vér rendellenes vegyülete, hanem a lépfenebacillusok által idéztetik elő. A takonykórról is eléggé ismeretes, hogy azt nem a genynek a vérbe való felszívódása vagy az istálló rossz levegője okozza, a mint azt régebben hitték, hanem egy sajátságos fertőző anyag. Ellenben a baromfiak között járványosan fellépő betegségekről a legtöbben még azt hiszik, hogy azoknak oka a meleg vagy nedves időjárásban, a rossz vízben, a meghülésben és ezekhez hasonló mellékes körülményekben rejlik, a melyek elősegíthetik talán némileg a betegségek terjedését, de nem lehetnek azoknak előidéző okai sohasem.

Ebből magyarázható meg aztán az is, hogy a legtöbb tenyésztő nem tud védekezni ezen bajok ellen.

Szerencsére vannak már a tenyésztők között olyanok is, a kik ismerik a fertőző betegségek természetét s meg is védik ellenükben szárnyaikat.

A tapasztalás azt bizonyítja, hogy a járványos betegségeket az esetek legnagyobb számában az ujonnan vásárolt baromfiak hurcolják be a tenyésztésbe.

A többi állatfajokra vonatkozólag hasonló esetben törvényes intézkedések védelmezik a vevő érdekeit, — azonban sajnos, a baromfiakra nézve még nincsenek ilyenek életbeléptetve. Csakis az éberség és körültekintő óvatosság mentheti meg tehát a tenyésztőket attól, hogy

az ujonnan szerzett baromfiak, a melyeket esetleg nagy áldozat árán vásárolnak meg, — a legpusztítóbb betegségeket ne hozzák magukkal.

Mióta a baromfiteyésztéssel többen foglalkoznak hazánkban, sűrűbben rendeznek kiállításokat is, a melyeknek hasznosságát és a tenyésztésre gyakorolt előnyös befolyását nem lenne jogosult kétségbevonni, mert a komoly verseny ezen a téren is, mint mindenben, üdvös eredményeket szül. Csak hogy ezek jótékony befolyását lényegesen ellensúlyozza az a körülmény, hogy a kiállítások úgy, a mint azokat nálunk és Németországban rendezni szokták, nagyon elősegítik a fertőző betegségek terjedését, miután a kiállítások rendezői egyáltalán nem fordítanak gondot az állategészségügyre. De a kiállítók is csak arra törekednek, hogy tiszta fajokat küldhessenek a kiállításra, arra azonban senki sem fordít gondot, hogy a kiállításokon csakis járványmentes vidékek és tenyésztések vehessenek részt.

Nem mondom tehát ujjat, ha azt állítom, hogy mindaddig, a míg a kiállításra beküldött anyagot nem fogja szakértő megvizsgálni és megfigyelni, központi fertőző telepeknek kell a kiállításokat tekinteni, a honnan a szélrózsa minden irányában mesterségesen hurcoltatnak szét a fertőző betegségek.

Es itt különösen azokat a fertőző betegségeket kell figyelembe venni, a melyek idült lefolyásúak, mint a gümőkór, a difteriás gyuladás és az ugynevezett gregarinozis.

A kiállításokban egyáltalán nem lenne szabad fertőzött tenyésztéseknek résztvenni és én a magam részéről a legszigorubb eljárást is indokoltnak és jogosultnak tartanám az olyan tenyésztőkkel szemben, a kik tudva fertőzött tenyésztőből baromfiakat küldenek kiállításokra.

Sajátságos dolog az és alig megérthető, hogy a baromfiak fertőző betegségeit másképen itélik meg, mint a többi házi állatok járványos bajait, s a míg a lépfenének vagy takonykórnak már eltitkolása is súlyos következményeket von maga után, addig a beteg vagy legalább is már fertőzött baromfiakkal büntetlenül lehet kereskedni, sőt a fertőzött tenyésztőkből származó szárnyasokkal résztvehetni a kiállításokon is a nélkül, hogy e lelkiismeretlen és a mások vagyoni épségét nagyban veszélyeztető eljárás miatt legkisebb kellemetlensége lenne az illető tenyésztőnek.

Egyelőre alig remélhető, hogy e tekintetben a viszonyok javuljanak s éppen azért a kiállítások rendezőinek kell mindent elkövetni, hogy a fertőzött baromfiak ne veszélyeztessék a többiek egészségét.

A kiállításra tehát csakis olyan küldeményeket szabad elfogadni, a melyeket a feladás előtt valamely hatósági állatorvos megvizsgált és egészségesnek talált. Az erről szóló bizonyítványban aztán ne csak az foglaltassék, hogy a kiállításra küldött baromfiak egészségesek, hanem az is, hogy a tenyésztés teljesen tiszta, vagyis mentes a fertőző betegségektől.

A megérkezett szárnyasokat sohasem szabad a kiállítás területén kicsomagolni, (pedig ott szokták), hanem attól távol s itt aztán első sorban is egy minden tekintetben megbízható szakértő vizsgálja meg a baromfiakat.

A kiállításán aztán csak azok a baromfiak vehetnének részt, a melyek ezen idő alatt teljesen egészségeseknek bizonyultak, — ellenben a betegeket elkülönített helyiségbe — baromfikórodába — szállítanak, a hol a tulajdonos költségére megfelelő kezelésben részesülnének.

Mindezen helyiségekben külön szolgásmélyzetre van szükség, mert különben hiába való lenne a költség, a mennyiben a betegekkel

bibeldő egyének áthurcolnák kezükön, ruhájukon a fertőző anyagot és eredménytelenné tené a fogantatosított óvintézkedéseket.

A kiállítások költségei ily módon tetemesen növekednének, de kárpótlásul ki lenne zárva annak valószínűsége, hogy a fertőző betegségeket általuk is terjesszék.

Meg vagyok győződve, hogy sokan vannak, a kik mindezt feleslegesnek, vagy legalább is nehezen keresztülvihetőnek fogják mondani, — hiszem azonban, hogy lesznek olyanok is, a kik be fogják látni ezen óvintézkedések szükségességét és azt is, hogy sokkal kisebb veszély van abban, ha tekintettel a költségszaporulatra, csak ritkán rendeznek baromfiállításokat, — mint abban, ha azok n e baromfiak ezután is ki lesznek téve a fertőzés veszélyének.

Piaczi árak

Rimaszombatban június 11-én tartott hetivásáron.

Termények	Minőség-hect.-ben	Ár 100 kgmonkint	
Buza	75—77	8.00	8.20
Buza	78—80	8.20	8.50
Feles	74	7.80	8.00
Rozs.	70—72	7.60	8.00
Árpa	60—62	5.00	5.20
"	62—66	5.50	6.00
Zab	39—41	5.50	5.60
"	41—44	5.80	6.00
Tengeri	74	4.30	4.50
Köles	—	5.00	5.50
Széna	—	2.00	2.20
Zsupszalma	—	1.70	1.80

PANNONIA SZÁLLODA

Budapest, kerepesi-ut 7. sz.

Megnyitás f. é. június 1-én.

Ezen elsőrangú szálloda, mely nagy közkedveltségnek örvend, egész ujonnan renováltatott és a legelőnyösebb és a legelőgásabbán átalakítottatott.

Ezen szálloda a t. cz. utazó közönségnek minden megkívánt kényelmet nyújt és a legmagasabb igényeknek is megfelel. A szobák villanyos világítással vannak ellátva és a szobaárak láthatóan ki vannak függesztve. Nagyon elegáns olvasóterem és fürdőszobák, ugyszintén felvonó g é p-l i f t (villamos szerkezet) vendégeim kényelmére berendezettek. A fényszobák közepes és díszes chambres separese által kitűnik, ezáltal a magyar főváros egyik látványosságát képezve.

Ezen szálloda a főváros legjobb pontján fekszik és a központi indóház és nyugoti pályaudvartól egyenlő távolságra fekszik a lóvasut mentén, ennek egyik megállóhelyén.

Ezen szálloda elegáns éttermeiben a legkitűnőbb ételek és italok szolgáltatnak ki és egy ujonnan berendezett kávéházzal is van egybekötve. Kérném tehát n. é. vendégeimet, a nekem eddig tanúsított jóindulatot ezentúl is fentartani és törekedni fogok ezt továbbra is kiérdemelni.

Kit. tisztelettel
GLÜCK FRIGYES,
szálloda-tulajdonos.

A t. cz. közönség figyelmébe ajánljuk a

KRONDORFI SAVANYUVIZET,

mely minden időszakban a legkitűnőbb és legkellemesebb

SAVANYU- ÉS BORVIZ

orvosi tekintélyek tapasztalata szerint kiváló gyógyhatással bír köhögés és rekedtségnél, tüdő-, gyomor- és hólyaghurutnál, valamint mindazon esetben, melynél orvosi rendelet szerint savanyuvizet használandó.

Kapható RIMASZOMBATBAN: Weisz Károly, Tibély S. A. kereskedőknél.

Magyarországi főraktár:

BAUER LAJOS ÉS TESTVÉRE

Budapest V., Arany János utca 7.

* A „Gazdák évkönyve“ az 1892. évre, 18 iv terjedelemben diszkötésben jelent meg és egyletek, tanintézetek, községek által egy forint kedvezmény áron megrendelhető: a „Gazdák Évkönyve“ szerkesztőségénél (Budapest, Erzsébet-körut 21.)

Löfkovics Lipót

NŐI ÉS FÉRFI DIVAT-TÁRA,

RIMASZOMBATBAN, FŐ-TÉR 24.

VALODI KARLSBADI CZIPÓK FŐRAKTÁRA

TURISTA-INGEK ÉS ÖVEK.

Ujdonságok az 1892. tavaszi idényre,

LEGUJABB DIVATU NŐI ZSAKETEK, KÖPENYEK, CAPES PELERINES stb., LEÁNYKA-KABÁTOK ÉS KÖPENYEGEK,

Női porköpenyek lizterből és selyemből, leány- és fiu-ruhák,

NŐI ÉS LEÁNY-KALAPOK,

NŐI-, FÉRFI- és GYERMEK-CZIPÓK, NYAKKENDŐK, FIU-KALAPOK,

95 kr. Férfi puha kalapok, 30-féle színben **95 kr.**
selyemzsinór-szegélylyel,

NŐI FELÖLTŐK A LEGOLCSÓBB ÁRAKON.

Női, férfi és gyermek fehérneműek.

Napernyők 55%-kal olcsóbban mint, bárhol!

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

MÉLYEN LESZÁLLITOTT ÁRON!

MÉLYEN LESZÁLLITOTT ÁRON!